

III. Hospodaření územních rozpočtů za 1. pololetí 2010

Po výrazném poklesu příjmů rozpočtů krajů a obcí, ke kterému došlo v roce 2009 v důsledku propadu inkasa daňových příjmů, je v rozpočtu na rok 2010 přepokládán návrat k růstu příjmů ze sdílených daní a tím i celkových příjmů územních rozpočtů.

Z hlediska struktury transferů poskytovaných územně samosprávným celkům ze státního rozpočtu nedochází v roce 2010 oproti předcházejícímu roku k významnějším změnám. Nejdůležitějšími kapitolami státního rozpočtu, z nichž je financována činnost územních samosprávných celků, zůstávají kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí.

Nadále zůstávají zachovány finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí a k rozpočtu hl. města Prahy v kapitole Všeobecná pokladní správa (přílohy č. 5, 6 a 7 k zákonu č. 487/2009 Sb., o státním rozpočtu na rok 2010). Na rozdíl od předchozích let však příspěvky a dotace, které jsou poskytovány v rámci uvedených finančních vztahů, nebyly pro rok 2010 valorizovány. Do objemů příslušných dotačních titulů byly promítnuty pouze vlivy vyplývající ze změny počtu obyvatel, počtu žáků, lůžkových kapacit apod. Rozpočtů krajů a obcí se tak částečně dotkla úsporná opatření zapracovaná ve státním rozpočtu na rok 2010. Úsporná opatření se projevila i v oblasti investičních dotací, kdy oproti minulému roku došlo ke snížení objemů prostředků v ukazateli „Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“ za kapitolu Všeobecná pokladní správa.

Ke změnám došlo v oblasti **financování výkonu přenesené působnosti**. Z důvodu potřeby zpřehlednit financování výkonu přenesené působnosti zajišťované obcemi, nebyla již v ukazateli kapitoly Všeobecná pokladní správa „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ rozpočtována položka „Dofinancování příspěvku na výkon státní správy pro obce“ a prostředky rozpočtované na této položce (301,5 mil. Kč) byly přesunuty do příspěvku na výkon státní správy pro obce a hl. m. Prahu, který je součástí finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a k rozpočtu hl. m. Prahy.

Změnu dále představuje **navýšení příspěvku na výkon státní správy**. K řešení disparit v míře krytí výdajů na výkon přenesené působnosti byl příspěvek na výkon státní správy pro obce, který je obsažen ve finančních vztazích státního rozpočtu k rozpočtům obcí

v úhrnech po jednotlivých krajích a ve finančním vztahu k rozpočtu hl.m. Prahy, navýšen o 2,0 mld. Kč. Cílem navýšení je přispět k postupnému odstranění existujících disproporcí mezi velikostí výdajů na financování agend státní správy a příjmy na jejich krytí v návaznosti na výsledky „Analýzy financování výkonu veřejné správy územními samosprávnými celky“ zpracované Vysokou školou ekonomickou v roce 2008.

Rozdělování příspěvku na výkon státní správy obcím nadále vychází z metodiky zpracované Ministerstvem vnitra, která byla poprvé použita v roce 2006. Metodika však byla modifikována tak, aby byly promítnuty výsledky Analýzy financování výkonu veřejné správy územními samosprávnými celky. U obcí s rozšířenou působností se metodika a koeficienty pro rok 2010 nemění, u ostatních obcí dochází ve výpočtu ke změnám spočívajícím ve výrazném zjednodušení propočtu a k úpravě koeficientů, která zohledňuje zvýšení prostředků k řešení disproporcí v míře krytí výdajů na výkon přenesené působnosti.

Navýšení finančních prostředků na příspěvek na výkon státní správy umožnilo zajistit, aby u všech typů obcí bylo v průměru dosaženo 95 % míry krytí výdajů na výkon přenesené působnosti (s výjimkou hl.m. Prahy).

Do rozpočtů obcí se v letošním roce promítají také **legislativní změny** v oblasti daně z nemovitostí a v oblasti místních poplatků. K vyššímu zdaňování nemovitostí a tím i posílení příjmů obecních rozpočtů směřují dvě novely zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, které byly přijaty v loňském roce. První novela s účinností od 1.1.2010 ukončila patnáctileté osvobození od platby daně pro majitele novostaveb, druhá novela zákona dvojnásobně zvýšila zákonem danou sazbu daně, s výjimkou sazby daně u staveb k podnikání. Změna zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, umožnila navýšit poplatky z ubytovací kapacity a rozšířila možnosti jejich výběru.

Všech krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí (vč. jimi zřizovaných příspěvkových organizací) a regionálních rad se dotýkají **změny související s účetní reformou a vytvořením centrálního systému účetnictví státu**. Od 1. 1. 2010 vstoupila v účinnost novela zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, která významně změnila metodiku účetnictví a současně i prováděcí předpis k tomuto zákonu, kterým je vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (nahradila dosavadní vyhlášku č. 505/2002 Sb.).

Způsob předávání účetních a finančních výkazů do Centrálního systému účetních informací státu (CSÚIS) upravuje vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech).

Předávání údajů pro hodnocení plnění rozpočtu upravuje vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti (nahrazuje dosavadní vyhlášku č. 16/2001 Sb.). V přechodných ustanoveních této vyhlášky bylo stanoveno, že územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí a regionální rady předávají údaje pro hodnocení svých rozpočtů do centrálního systému účetních informací státu poprvé v rozpočtovém roce 2010 ve stavu k 31. březnu a k 30. červnu 2010, a to nejpozději do 20. července 2010.

Ve státním rozpočtu na rok 2010 bylo předpokládáno, že trend deficitního hospodaření místních rozpočtů z roku 2009 bude pokračovat. Schodek místních rozpočtů byl predikován v celkové výši 5,6 mld. Kč, z toho u obcí ve výši 3,2 mld. Kč, u krajů ve výši 2,1 mld. Kč a dobrovolných svazků obcí ve výši 0,3 mld. Kč. U regionálních rad regionů soudržnosti bylo předpokládáno vyrovnané hospodaření. Predikce vycházela z předpokladu, že v roce 2010 se celkové inkaso daňových příjmů meziročně zvýší téměř o 10 %.

Hodnocení plnění příjmů a výdajů krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti za 1. pololetí 2010 je provedeno samostatně k rozpočtu po změnách (dále jen k rozpočtu).

* * *

V souvislosti se zavedením zcela nového způsobu předávání účetních a finančních výkazů došlo k některým problémům s počáteční registrací účetních jednotek a předáváním finančních výkazů do CSÚIS. Ve stanoveném termínu pro předání údajů o výsledcích hospodaření za 1. pololetí se nepodařilo celkem 90 účetním jednotkám úspěšně zaslat finanční výkazy do CSUIS (dodány v neúplné podobě nebo s chybami, které nebylo možno v termínu opravit). Z tohoto důvodu **v následujícím souhrnném hodnocení výsledků hospodaření územních rozpočtů chybí údaje za 90 účetních jednotek**, jedná se o 65 obcí (převážně malých) a 25 dobrovolných svazků obcí. Na základě výsledků hospodaření těchto účetních

jednotek v pololetí minulého roku odhaduje Ministerstvo financí, že se jedná o „snížení“ na straně příjmů zhruba o 0,35 mld. Kč a na straně výdajů o 0,4 mld. Kč. Ze stejného důvodu, tj. chybějící části účetních výkazů, kterých bylo výrazně více, nebylo možné zpracovat souhrnné údaje o zadluženosti krajů a obcí.

1. Celkové výsledky hospodaření krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí a regionálních rad regionů soudržnosti

Celkové příjmy krajů, obcí, dobrovolných svazků obcí (dále jen DSO) a regionálních rad regionů soudržnosti (dále jen regionální rady) dosáhly **231,4 mld. Kč**, meziročně se zvýšily o 21,0 mld. Kč (tj. o 10,0 %). Plnění předpokladů ročního rozpočtu dosáhlo 56,2 %. Vývoj příjmů územních rozpočtů byl příznivější nežli ve srovnatelném období předchozího roku, kdy v pololetí byl (v důsledku nízkého inkasa sdílených daňových příjmů) vykázán meziroční nárůst příjmů pouze o 2,8 mld. Kč (tj. o 1,0 %).

Tabulka č. 1

Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů k 30.6.2010 (po konsolidaci) ^{*/}

(v mil. Kč)

	územní rozpočty celkem				stupně územních rozpočtů skutečnost k 30.6.2010		
	skutečnost k 30.6.2009	rozpočet 2010 po změnách	Skutečnost k 30.6.2010	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS
Příjmy celkem	210 416,2	412 022,0	231 417,4	56,2	142 962,4	87 159,1	13 644,2
Z toho:							
Daňové příjmy	92 815,3	201 500,0	98 226,2	48,7	75 459,3	22 766,9	.
Nedaňové příjmy	14 166,5	32 150,0	16 314,2	50,7	14 084,2	2 613,8	34,5
Kapitálové příjmy	6 202,2	14 750,0	7 008,7	47,5	6 425,2	583,5	0,1
Přijaté transfery	97 314,0	163 622,0	110 152,4	67,3	46 979,0	61 194,9	13 609,7
Výdaje celkem	181 766,9	417 574,2	191 344,9	45,8	124 684,0	68 095,0	10 928,7
Z toho:							
Běžné výdaje	148 317,5	304 192,3	153 091,6	50,3	94 526,2	60 649,5	545,6
Kapitálové výdaje	33 449,4	113 381,9	38 253,3	33,7	30 157,8	7 445,5	10 383,1
Saldo příjmů a výdajů	28 649,3	- 5 552,2	40 072,5	.	18 278,4	19 064,1	2 715,5

Poznámka:

Z důvodu konsolidace, jejímž smyslem je očistit údaje o rozpočtu nebo skutečnosti peněžních operací o interní přesuny peněžních prostředků uvnitř jednotky nebo mezi jednotkami na úrovni sumářů, za které se operace sledují, je součet na úrovni republiky odlišný od součtu jednotlivých úrovní, tj. obcí a DSO, krajů a regionálních rad.

Příjmové, výdajové a finanční operace, které jsou předmětem konsolidace spolu s uvedením úrovně, na které se konsolidace provádí, stanovuje vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.

Příjmy obcí a DSO tvořily 61,8 % celkových příjmů územních rozpočtů, ve srovnání s pololetím předchozího roku se tento podíl zvýšil o 1,4 procentního bodu.

Hlavním zdrojem financování činnosti krajů byly transfery ze státního rozpočtu, ze státních fondů a z rozpočtů regionálních rad, které v souhrnu tvořily 70,2 % celkových příjmů krajských rozpočtů, podíl daňových příjmů činil 26,1 %. Naproti tomu u obcí a DSO představují daňové příjmy nejvýznamnější zdroj jejich financování, ve sledovaném období se na celkových příjmech obcí a DSO podílely ve výši 52,8 %. Transfery ze státního rozpočtu, ze státních fondů, od krajů a regionálních rad tvořily 32,9 % příjmů obecních rozpočtů. Zdrojem příjmů regionálních rad jsou především transfery poskytované ze státního rozpočtu, které zahrnují jak prostředky fondů EU tak vlastní zdroje státního rozpočtu, a dále transfery, které regionální rady přijímají z rozpočtů krajských úřadů.

Celkové **výdaje** územních rozpočtů činily **191,3 mld. Kč**, což znamená meziroční nárůst zhruba o 9,6 mld. Kč (tj. o 5,3 %). Plnění předpokladů rozpočtu činilo 45,8 %. Výdaje obcí a DSO se na celkových výdajích územních rozpočtů podílely 65,2 %.

Hospodaření územních rozpočtů skončilo **přebytkem ve výši 40,1 mld. Kč**. Kladného salda bylo dosaženo na všech úrovních územních rozpočtů: v rozpočtech krajů 19,1 mld. Kč, v rozpočtech obcí a DSO 18,3 mld. Kč a v rozpočtech regionálních rad 2,7 mld. Kč. Přebytkové hospodaření územních rozpočtů za období 1. pololetí bylo vykazováno i v předchozích letech, avšak výše přebytku dosažená v tomto pololetí je z pohledu uplynulých pěti let nejvyšší. Současně je nutné vzít v úvahu, že výsledné saldo hospodaření územních rozpočtů obsahuje, stejně jako v předchozích dvou letech, prostředky na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji, které jsou určeny k čerpání ve druhé polovině tohoto roku (v červnu byla převedena záloha na 3. čtvrtletí ve výši 19,5 mld. Kč).

Stav finančních prostředků na bankovních účtech krajů, obcí a DSO (bez příspěvkových organizací) a regionálních rad byl vykázan ve výši **105,2 mld. Kč**, což znamená snížení oproti pololetí předchozího roku o 5,3 mld. Kč. Poprvé od roku 2002 tak došlo mezi jednotlivými pololetími ke snížení objemu finančních prostředků na bankovních účtech územních rozpočtů. Snižování stavu finančních prostředků na bankovních účtech, které bylo poprvé zaznamenáno ve druhé polovině roku 2009 tak pokračuje i v letošním prvním pololetí.

Tabulka č. 2

**Stav finančních prostředků na bankovních účtech krajů, obcí a DSO
a regionálních rad k 30.6.**

(v mld. Kč)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
kraje	2,1	5,4	6,1	5,3	10,1	13,0	29,3	31,5	29,2
obce a DSO	33,2	41,3	46,8	48,4	60,4	65,3	76,2	76,7	72,6
regionální rady*/	.	.	.	.	.	0,8	2,7	2,3	3,4
Celkem	35,3	46,7	52,9	53,7	70,6	79,1	108,2	110,5	105,2

*/ regionální rady zahájily svou činnost 1.7. 2006

K poklesu stavu finančních prostředků došlo zejména na bankovních účtech obcí a DSO (o 4,1 mld. Kč) a krajů (o 2,3 mld. Kč), v případě regionálních rad byl naopak zaznamenán nárůst.

2. Příjmy a výdaje krajů

Celkové příjmy krajských rozpočtů dosáhly ve sledovaném období **87,2 mld. Kč** a ve srovnání pololetím předchozího roku byly o 3,7 mld. Kč vyšší. Plnění předpokladů rozpočtu činilo 65,5 % .

Vlastní příjmy krajů, které zahrnují daňové příjmy, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy, vzrostly oproti pololetí předchozího roku o 1,9 mld. Kč a dosáhly výše **26,0 mld. Kč**. Ve srovnání s pololetím předchozího roku se podíl vlastních příjmů na celkových příjmech krajů zvýšil z 28,9 % na 29,8 %. Přes toto zvýšení zůstává podíl vlastních příjmů na celkových příjmech krajů pod úrovní dosaženou v pololetí roku 2008, kdy činil 32,1 %.

Tabulka č. 3

Příjmy krajů v 1. pololetí 2010

(v mil. Kč)

	skutečnost k 30.6.2009	rozpočet 2010		skutečnost k 30.6.2010	% plnění rozpočtu	Index 2010/ 2009
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	22 273,9	47 200,0	47 200,0	22 766,9	48,2	102,2
Z toho:						
daně z příjmů fyzických osob	5 479,2	10 900,0	10 900,0	5 207,0	47,8	95,0
daně z příjmů právnických osob	6 423,3	12 800,0	12 800,0	6 586,5	51,5	102,5
daň z přidané hodnoty	10 357,1	23 500,0	23 500,0	10 960,9	46,6	105,8
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	1 569,3	4 000,0	4 000,0	2 613,8	65,3	166,6
III. Kapitálové příjmy	271,3	500,0	500,0	583,5	116,7	215,1
Vlastní příjmy	21 114,5	51 700,0	51 700,0	25 964,2	50,2	107,7
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	59 301,2	80 676,4	81 327,7	61 194,9	75,2	103,2
Příjmy celkem (po konsolidaci)	83 415,5	132 376,4	133 027,7	87 159,1	65,5	104,5

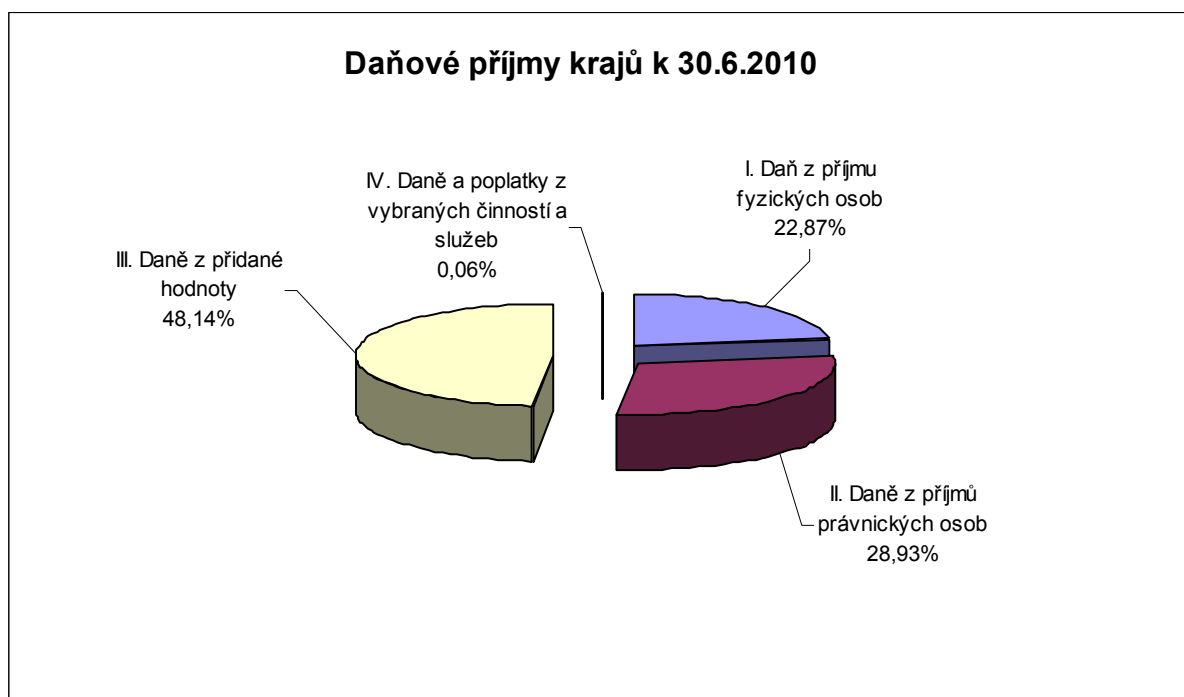
Daňové příjmy krajů byly zaúčtovány v celkové výši **22,8 mld. Kč**, což představuje 48,2 % úrovně předpokládané rozpočtem. Ve srovnání s pololetím předchozího roku vzrostly o 0,5 mld. Kč.

Daň z příjmů fyzických osob dosáhla 5,2 mld. Kč a jako u jediné z daní, které v souladu se zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů, tvoří sdílené daňové příjmy rozpočtů krajů, byl ve výnosu z této daně vykázán meziroční pokles (o 0,3 mld. Kč). K poklesu došlo ve výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, jejíž inkaso činilo 0,2 mld. Kč, což je zhruba o dvě třetiny méně nežli v pololetí předchozího roku. Výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků činil 4,6 mld. Kč a zůstal zhruba na úrovni pololetí minulého roku, rovněž tak výnos daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, který činil 0,4 mld. Kč.

Daň z příjmů právnických osob dosáhla 6,6 mld. Kč. Ve srovnání s pololetím loňského roku byl příjem z této daně vyšší o 0,2 mld. Kč.

Výnos daně z přidané hodnoty, která tvoří nejvýznamnější součást daňových příjmů krajů, dosáhl 11,0 mld. Kč a proti pololetí minulého roku byl vyšší o 0,6 mld. Kč. Plnění předpokladů rozpočtu činilo 46,6 %.

Graf č. 1

Nedaňové příjmy dosáhly v souhrnu **2,6 mld. Kč** (tj. 65,3 % úrovně přepokládané rozpočtem) a oproti srovnatelnému období minulého roku byly vyšší o 1,0 mld. Kč. Vysoký nárůst byl zaznamenán u nejvýznamnější položky, kterou jsou odvody příspěvkových organizací, příjmy zde vzrostly více než dvojnásobně (z 0,4 mld. Kč v pololetí minulého roku na současných 0,9 mld. Kč). Částečně se zvýšily také příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy a příjmy z vlastní činnosti. Ve zbývajících položkách, tj. u příjmů z úroků a příjmů z pronájmu majetku, byl zaznamenán meziroční pokles příjmů.

Kapitálové příjmy krajů byly zaúčtovány ve výši **0,6 mld. Kč**. Ve srovnání s pololetím předchozího roku vzrostly více než dvojnásobně a jejich dosažená výše překročila úroveň předpokládanou rozpočtem (plnění 116,7 %). Vzrostly především příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, jejichž objem dosáhl 0,5 mld. Kč, což je více než trojnásobek úrovně vykázané v pololetí předchozího roku.

Transfery představují nejvýznamnější zdroj financování krajských rozpočtů, jejich celková výše dosáhla **61,2 mld. Kč**, což znamená meziroční nárůst o 1,9 mld. Kč a plnění předpokladů rozpočtu ve výši 75,2 %. Transfery určené krajům tvoří dotace obsažené ve finančním vztahu státního rozpočtu k rozpočtům krajů zahrnuté v kapitole Všeobecná pokladní správa, ostatní dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa, transfery z ostatních kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů a rovněž i transfery z rozpočtů regionálních rad. Do přijatých transferů se dle rozpočtové skladby řadí také převody z vlastních fondů.

Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů zahrnují pouze příspěvek na financování výkonu státní správy. Výše příspěvku byla v rozpočtu stanovena na stejné úrovni jako v loňském roce, tj. 1,2 mld. Kč. Příspěvek obsahuje prostředky na financování výkonu přenesené působnosti vyplývající z I. a II. fáze reformy územní veřejné správy a prostředky v souvislosti s implementací soustavy Natura 2000. Dále jsou v příspěvku zahrnuty prostředky na zajištění inspekce kvality sociálních služeb a transferů státních dotací poskytovatelům sociálních služeb. V souvislosti se změnou příslušnosti krajských úřadů k provádění inspekcí (zákon č. 206/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách) se změnilo kritérium při rozdělování finančního příspěvku, a to na počet sociálních služeb, které krajský úřad registroval a které kraj kontroluje. Důsledkem bylo zvýšení částky pro hl.m. Prahu a pokles objemu v případě některých krajů na rok 2010.

Do konce června tohoto roku přijaly kraje ze státního rozpočtu z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rámci finančního vztahu 0,6 mld. Kč .

Ostatní dotace poskytované krajům z kapitoly Všeobecná pokladní správa byly v rozpočtu stanoveny ve výši 0,5 mld. Kč, což představuje zhruba čtvrtinu úrovně, která byla pro tyto účely vyčleněna v rozpočtu předchozího roku. Ke snížení objemu prostředků došlo především v ukazateli „Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“, kde je pro kraje určeno 0,15 mld. Kč (v předchozím roce bylo rozpočtováno 1,6 mld. Kč). Objem prostředků v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ zůstává zhruba stejný jako v předchozím roce, tj. 0,3 mld. Kč, zde jde zejména o tituly, které v etapě přípravy návrhu rozpočtu nelze rozpočtovat u konkrétních příjemců, např. prostředky na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy (např. na protiradonová opatření atd.). V průběhu pololetí bylo v rámci ostatních dotací krajům převedeno 0,2 mld. Kč.

Další zdroj příjmů krajů představují **transfery** poskytované přímo z rozpočtu jednotlivých kapitol státního rozpočtu a ze státních fondů. Kraje přijaly v průběhu 1. pololetí z těchto zdrojů celkem **56,1 mld. Kč** (bez kapitoly Všeobecná pokladní správa), z toho ze státního rozpočtu 55,8 mld. Kč a ze státních fondů 0,3 mld. Kč.

Z rozpočtu **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** přijaly kraje 53,3 mld. Kč (tj. o 0,8 mld. Kč méně oproti pololetí předchozího roku, převážnou část dotací pokrývaly neinvestiční výdaje určené především na přímé náklady škol (platy, výdaje na učební pomůcky a školní potřeby, výdaje na další vzdělávání pedagogických pracovníků, služby apod.). Další prostředky byly použity v rámci programů zaměřených na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání, na program sociální prevence, prevence kriminality apod.

Z kapitoly **Ministerstva práce a sociálních věcí** byly uvolněny účelové prostředky v celkové výši 0,5 mld. Kč. Jednalo se zejména o prostředky v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který je zaměřen na snížení nezaměstnanosti a zlepšení struktury pracovních míst a o neinvestiční nedávkové transfery poskytované podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Další prostředky byly uvolněny v rámci transferů na státní příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. V investiční oblasti byly realizovány rekonstrukce, modernizace a stavební úpravy zařízení sociální péče včetně domovů důchodců v působnosti krajských úřadů.

Navíc Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo příspěvkovým organizacím zřízeným krajem přímo (bez prostřednictví rozpočtu kraje) v rámci dotačního titulu neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, finanční prostředky v celkovém objemu 2,2 mld. Kč.

Tabulka č. 4

Přehled o transferech a půjčkách přijatých krajskými úřady ze státního rozpočtu a ze státních fondů v 1. pololetí 2010

(v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády ČR	4,3	4,3		
Ministerstvo zahraničních věcí	0,7	0,7		
Ministerstvo obrany	2,3	2,3		
Ministerstvo práce a sociálních věcí	519,4	492,1	27,3	
Ministerstvo vnitra	101,8	101,8		
Ministerstvo životního prostředí	218,8	2,9	215,9	
Ministerstvo pro místní rozvoj	43,4	33,8	9,6	
Ministerstvo průmyslu a obchodu	166,0		166,0	
Ministerstvo dopravy	1 212,2	1 212,2		
Ministerstvo zemědělství	45,8	18,0	27,8	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	53 274,1	53 266,5	7,6	
Ministerstvo kultury	32,3	30,4	1,9	
Ministerstvo zdravotnictví	3,4	3,4		
Národní fond	183,8	14,3	169,5	
Operace státních finančních aktiv	17,1	5,0	12,1	
VPS - transfery v rámci souhrn. dotačního vztahu	566,5	566,5		
VPS - ostatní transfery	208,0	195,5	12,5	
Státní fond životního prostředí	9,7	0,5	9,2	
Státní fond dopravní infrastruktury	312,6	0,8	222,2	89,6
C e l k e m	56 922,2	55 951,0	881,6	89,6

Kraje rovněž k danému období přijaly finanční prostředky z kapitoly **Ministerstva dopravy** ve výši 1,2 mld. Kč na příspěvek za ztrátu dopravce z provozu veřejné osobní drážní dopravy a transfery z **Ministerstva životního prostředí** ve výši 0,2 mld. Kč, které směřovaly do programů na podporu udržitelného využívání zdroje energie, zlepšování stavu přírody a krajiny, na podporu zkvalitnění nakládání s odpady apod.

Na financování dopravní infrastruktury poskytl krajům **Státní fond dopravní infrastruktury** prostředky v celkovém objemu 0,3 mld. Kč. V daném případě se jednalo především o investiční prostředky, které směřovaly na výstavbu a obnovu silniční sítě.

Celkové výdaje krajů v průběhu pololetí činily **68,1 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu 50,4 %. Proti pololetí předchozího roku se výdaje krajů zvýšily pouze o 1,0 mld. Kč (tj. o 1,5 %). V předchozím roce činil nárůst výdajů mezi pololetími 5,4 mld. Kč.

Tabulka č. 5

Výdaje krajů k 30. červnu v letech 2008 - 2010

(v mil. Kč)

	2008	2009	2010	Index	
				<u>2009</u> <u>2008</u>	<u>2010</u> <u>2009</u>
I. Běžné výdaje	56 578,9	60 789,1	60 649,5	107,4	99,8
z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	905,7	973,0	1 034,9	107,4	106,4
Nákup materiálu	110,1	119,1	124,6	108,2	104,6
Nákup vody, paliv, energ., služeb a ost. nákupy	1 634,5	1 800,5	2 191,9	110,2	121,7
Výdaje na dopravní obslužnost	4 469,8	4 578,3	6 121,6	102,4	133,7
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	1 727,2	1 808,9	1 867,1	104,7	103,2
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	21 885,7	23 687,0	21 479,5	108,2	90,7
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	23 732,3	25 397,4	25 749,8	107,0	101,4
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	36,5	244,7	254,1	670,4	103,8
II. Kapitálové výdaje	5 148,0	6 323,7	7 445,5	122,8	117,7
Z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	2 447,8	3 850,6	3 981,6	157,3	103,4
Investiční transfery podnikatel. subjektům	436,9	183,3	163,3	42,0	89,1
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	122,0	54,0	40,0	44,3	74,1
Investiční transfery příspěvk. organizacím	1 009,9	1 339,4	2 225,1	132,6	166,1
Výdaje celkem	61 726,9	67 112,8	68 095,0	108,7	101,5

Běžné výdaje krajů činily **60,6 mld. Kč** a zůstaly tak mírně pod úrovní dosaženou v pololetí předchozího roku. V rámci běžných výdajů byl zaznamenán pokles na položce neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, která patří k objemově nejvýznamnějším. Kraje na tyto účely vynaložily 21,5 mld. Kč, což je o 2,2 mld. Kč méně nežli v pololetí předchozího roku (jedná se o neinvestiční transfery poskytované obecně prospěšným společnostem, občanským sdružením, církvím a náboženským společnostem, politickým stranám a hnutím, nadacím, apod.).

V ostatních položkách běžných výdajů byl vykázán nárůst. Nejrychleji rostly výdaje na dopravní obslužnost, kde došlo k meziročnímu zvýšení zhruba třetinu (ze 4,6 mld. Kč na 6,1 mld. Kč) a dále výdaje na nákup vody, paliv, energie, služeb a ostatní nákupy, které se zvýšily zhruba o jednu pětinu (z 1,8 mld. Kč na 2,2 mld. Kč).

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, které tvoří největší část běžných výdajů krajů, dosáhly 25,7 mld. Kč a meziročně se zvýšily o 0,3 mld. Kč (patří sem zejména transfery školským právníkům osobám zřizovaným kraji a obcemi, veřejným zdravotnickým zařízením a zařízením sociální péče, veřejným výzkumným institucím a dalším příspěvkovým organizacím, jejichž zřizovatelem jsou kraje). Neinvestiční transfery obyvatelstvu, které v loňském pololetí zaznamenaly dynamický nárůst v souvislosti se způsobem zaúčtování úhrady regulačních poplatků ve zdravotnictví na položce „dary obyvatelstvu“, se zvýšily pouze nepatrně. Mírnější nárůst zaznamenaly rovněž výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, které dosáhly zhruba 1,0 mld. Kč, tj. o 6,4 % více nežli v pololetí předchozího roku.

Na rozdíl od běžných výdajů vykázaly **kapitálové výdaje** dynamický růst. Jejich objem dosáhl **7,4 mld. Kč**, což znamená meziroční zvýšení o 1,1 mld. Kč (o 17,7 %). K růstu výdajů došlo v obou objemově nejvýznamnějších položkách, kterými jsou investiční nákupy a související výdaje (meziroční nárůst o 0,1 mld. Kč) a investiční transfery příspěvkovým organizacím (meziroční nárůst o 0,9 mld. Kč), a dále pak i na položce nákup akcií a majetkových podílů (meziroční nárůst o 0,1 mld. Kč). Výdaje krajů na investiční transfery podnikatelským subjektům a investiční transfery neziskovým a podobným organizacím se naopak meziročně snížily.

Mírný nárůst celkových výdajů krajů v 1. pololetí přispěl k dosažení výsledného přebytku hospodaření krajských rozpočtů ve výši 19,1 mld. Kč, což je nejvyšší dosažený přebytek z pohledu uplynulých pěti let. Je však nutné vzít v úvahu, že výše přebytku zhruba odpovídá výši záloh převedených na přímé náklady ve školství, které jsou určeny pro využití ve třetím čtvrtletí roku.

3. Příjmy a výdaje obcí a DSO

Celkové příjmy obcí dosáhly **143,0 mld. Kč**, což představuje meziroční nárůst o 15,9 mld. Kč (tj. o 12,5 %). Plnění předpokladů rozpočtu činilo 52,2 %. Tyto výsledky naznačují podstatné zlepšení příjmové situace obcí oproti vývoji v loňském roce, kdy v pololetí byl vykázán meziroční pokles celkových příjmů o 2,7 mld. Kč a plnění rozpočtu 44,6 %.

Daňové příjmy, které tvoří nejvýznamnější zdroj příjmů obecních rozpočtů, se meziročně zvýšily o 7,0 %. Přes tento nárůst se jejich podíl na celkových příjmech obcí meziročně snížil o 2,7 bodu (z 55,5 % dosažených v pololetí minulého roku na současných 52,8%). Důvodem je zejména výše přijatých transferů, jejichž objem meziročně vzrostl o čtvrtinu. Nedaňové příjmy obcí se meziročně zvýšily o 7,9 % a kapitálové příjmy o 8,3 %.

Nižší tempo růstu vlastních příjmů (o 7,2 %) ve srovnání s růstem přijatých transferů se projevilo snížením podílu vlastních příjmů na celkových příjmech obcí, a to ze 70,4 % v pololetí minulého roku na současných 67,1 %. To znamená, že již druhým rokem se ve finančních zdrojích obcí snižuje podíl vlastních příjmů (v pololetí roku 2008 činil tento podíl 72,7 %).

Tabulka č. 6

Příjmy obcí a DSO v 1. pololetí 2010

(v mil. Kč)

	skutečnost k 30.6.2009	rozpočet 2010		skutečnost k 30.6.2010	% plnění rozpočtu	Index 2010/ 2009
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	70 541,4	154 300,0	154 300,0	75 459,3	48,9	107,0
z toho:						
daně z příjmů fyzických osob	14 894,4	35 000,0	35 000,0	15 167,0	43,3	101,8
daně z příjmů právnických osob	20 006,9	37 000,0	37 000,0	20 841,2	56,3	104,2
daň z přidané hodnoty	24 797,0	58 700,0	58 700,0	27 105,1	46,2	109,3
daně a poplatky z vybr. činností	7 494,8	14 000,0	14 000,0	7 241,1	51,7	96,6
daň z nemovitosti	3 345,7	9 600,0	9 600,0	5 106,8	53,2	152,6
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	13 048,0	28 850,0	28 850,0	14 084,2	48,8	107,9
III. Kapitálové příjmy	5 930,8	14 250,0	14 250,0	6 425,2	45,1	108,3
Vlastní příjmy	89 520,0	197 400,0	197 400,0	95 968,7	48,6	107,2
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	37 588,4	69 392,8	76 499,7	46 979,0	61,4	125,0
Příjmy celkem (po konsolidaci)	127 103,9	266 792,8	273 899,7	142 962,4	52,2	112,5

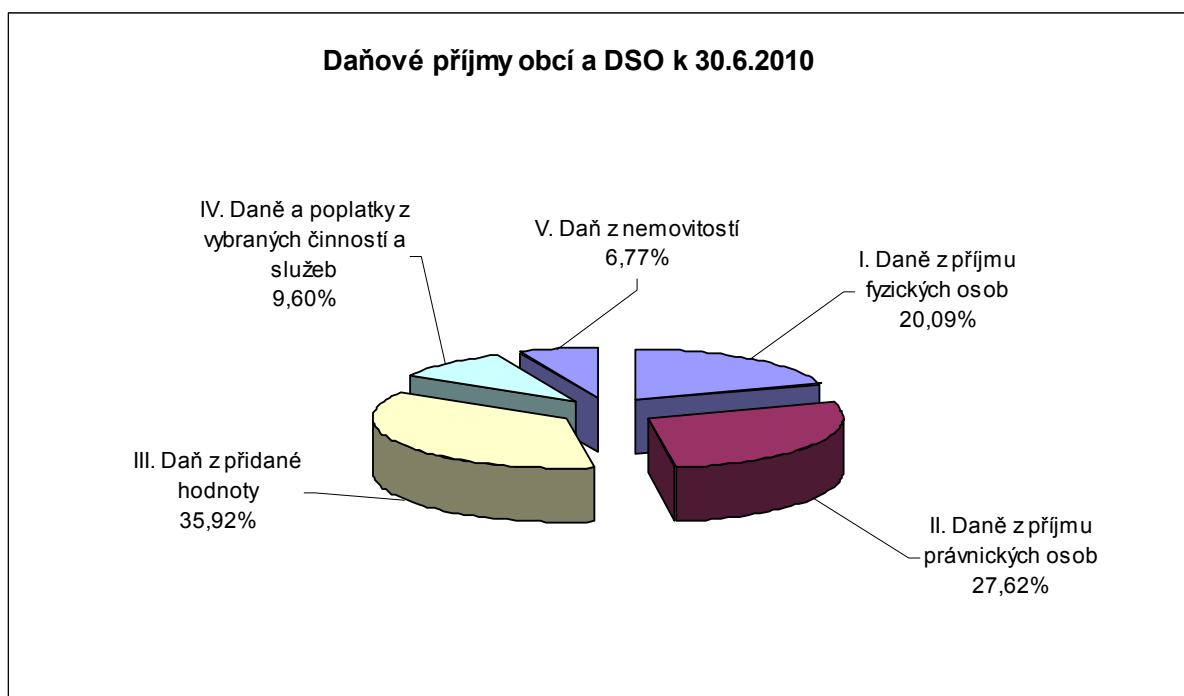
Daňové příjmy obcí dosáhly 75,5 mld. Kč, což představuje 48,9 % úrovně předpokládané rozpočtem, ve srovnání s pololetím minulého roku se objem daňových příjmů zvýšilo 4,9 mld. Kč

Celkový výnos daně z příjmu fyzických osob byl zaúčtován ve výši 15,2 mld. Kč, tj. o 0,3 mld. Kč více nežli v pololetí minulého roku, plnění předpokladů rozpočtu dosáhlo 43,3 %.

Výnos objemově nejvýznamnější části, tj. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků dosáhl 12,4 mld. Kč a byl tak o 0,6 mld. Kč vyšší oproti pololetí předchozího roku, plnění rozpočtu činilo 50,7 %. Mírný růst byl vykázán i u daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů, jejíž výše činila 1,0 mld. Kč (zahrnuje daně z úroků, dividend a jiných kapitálových výnosů, daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby). Naproti tomu u daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, která byla zaúčtována ve výši 1,8 mld. Kč, došlo k meziročnímu snížení o 0,4 mld. Kč.

Daň z příjmů právnických osob dosáhla 20,8 mld. Kč, což znamená nárůst oproti pololetí minulého roku o 0,8 mld. Kč. V rámci této daně činila daň z příjmů právnických osob 15,7 mld. Kč (zahrnuje daň ze zisku a kapitálových výnosů) a daň z příjmů právnických osob za obce, kdy poplatníkem je obec 5,2 mld. Kč (jedná se o podnikatelské aktivity obcí, kdy obce jsou plátcí daně, daň neodvádějí, pouze ji promítají ve svém účetnictví).

Graf č. 2

Výnos daně z přidané hodnoty, která tvoří objemově nejvýznamnější daňový příjem obcí, dosáhl 27,1 mld. Kč. Proti pololetí minulého roku se výnos daně zvýšil o 2,3 mld. Kč (plnění rozpočtu 46,2 %).

Daně a poplatky z vybraných činností a služeb dosáhly v souhrnu 7,2 mld. Kč a ve srovnání s pololetím předchozího roku se mírně snížily. Největší objem představují poplatky a odvody v oblasti životního prostředí (zahrnují například poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových, poplatky za znečišťování ovzduší, poplatky za uložení odpadů, odvody za odnětí zemědělského půdního fondu, poplatky za odnětí pozemků plnění funkce lesa, poplatky za likvidaci komunálního odpadu, registrační a evidenční poplatky za obaly, ostatní poplatky a odvody v oblasti životního prostředí). Ve sledovaném období jejich výše dosáhla 4,1 mld. Kč, tj. o 0,3 mld. Kč více oproti pololetí předchozího roku.

Dále do skupiny patří místní poplatky z vybraných činností a služeb. Jedná se o poplatky za účelem zdanění, často i regulace, určitých aktivit, či vyjadřující místní specifikum (například poplatky za provozovaný výherní hrací přístroj, poplatky za užívání veřejného prostranství, poplatky ze psů, poplatky za lázeňský a rekreační pobyt, poplatky za ubytovací kapacity, poplatky ze vstupného). Obce zaúčtovaly poplatky v celkové výši 1,2 mld. Kč, tj. o 0,1 mld. Kč méně nežli v pololetí minulého roku.

V rámci místních poplatků došlo ke změnám v souvislosti s novelou zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (provedenou zákonem č. 348/2009 Sb.), která byla zaměřena na úpravu poplatku z ubytovací kapacity. Došlo k navýšení sazby poplatku (ze 4 Kč na 6 Kč za každé lůžko) a k rozšíření možností jeho využití. Obce tak získaly možnost navýšit své příjmy za situace, kdy výdaje z obecních rozpočtů související s provozem ubytovacích kapacit průběžně narůstají.

Objem ostatních odvodů z vybraných činností a služeb dosáhl 0,7 mld. Kč a oproti pololetí předchozího roku se snížil o 0,2 mld. K. Rozhodující část těchto příjmů představuje odvod části výtěžku z provozování loterií a jiných podobných her na veřejně prospěšné účely.

Součástí skupiny daní a poplatků z vybraných činností a služeb jsou rovněž správní poplatky, tj. poplatky stanovené zákonem o správních poplatcích za správní úkony, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení a rozhodnutí. Příjem obcí činil 1,3 mld. Kč, tj. o 0,2 mld. Kč méně nežli v pololetí minulého roku.

Výnos daně z nemovitosti dosáhl 5,1 mld. Kč a oproti srovnatelnému období minulého roku byl vyšší téměř o 1,8 mld. Kč. Jedná se o nejrychleji rostoucí daňový příjem (zvýšení

o 52,6 %). K nárůstu příjmů z této daně výrazně přispěly dvě novely zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, které byly přijaty v loňském roce. První novela (provedená zákonem č. 1/2009 Sb.) ukončila od 1.1.2010 patnáctileté osvobození od platby daně pro majitele novostaveb, druhá novela zákona (provedená zákonem č. 362/2009 Sb.) dvojnásobně zvýšila základní sazbu daně z nemovitostí, s výjimkou sazby daně u staveb sloužících pro tzv. ostatní podnikatelskou činnost.

Nedaňové příjmy byly zaúčtovány ve výši **14,1 mld. Kč**, což znamená zvýšení oproti pololetí minulého roku o 1,0 mld. Kč. Nejvýznamnější složku nedaňových příjmů představují příjmy z pronájmu majetku, jejichž celková výše dosáhla 4,9 mld. Kč, což znamená meziroční zvýšení o 0,2 mld. Kč (jedná se především o příjmy z nájemného samostatných pozemků, z nájemného budov a z pronájmu movitých věcí jako jsou stroje, zařízení, dopravní prostředky).

Příjmy z vlastní činnosti obcí činily 3,2 mld. Kč (proti pololetí minulého roku byly vyšší o 0,3 mld. Kč). Jsou to např. příjmy za umístování dětí v předškolních a školních zařízeních (jesle, školky, družiny, kluby), příjmy za odvoz komunálních odpadů zpoplatňovaných na základě smluvního vztahu s majiteli nemovitostí, příjmy za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, příjmy z prodeje zboží již zakoupeného za účelem prodeje.

Příjmy z úroků zaúčtovaly obce ve výši 0,4 mld. Kč, proti pololetí minulého roku byly zhruba o polovinu nižší.

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy činily 1,8 mld. Kč a oproti srovnatelnému období předchozího roku byly o 0,3 mld. Kč vyšší (do této skupiny spadají veškeré příjmy z prodeje majetku pořízeného z neinvestičních prostředků jako např. materiálu, zásob, drobného dlouhodobého majetku, dále přijaté neinvestiční dary, přijaté pojistné náhrady, přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady). Odvody příspěvkových organizací činily 0,5 mld. Kč, což znamená zvýšení o 0,1 mld. Kč.

Kapitálové příjmy přijaté do rozpočtů obcí činily **6,4 mld. Kč**, oproti pololetí roku minulého vzrostly o 0,5 mld. Kč. Rozhodující část kapitálových příjmů tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (5,8 mld. Kč).

Vlastní příjmy obcí dosáhly celkem **96,0 mld. Kč**, což znamená 48,6 % úrovně předpokládané rozpočtem. Proti pololetí předchozího roku byly o 6,4 mld. Kč vyšší.

Další součástí příjmů obcí jsou **transfery**, které obce přijímají ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů krajů a z rozpočtů regionálních rad, dále se dle rozpočtové skladby mezi přijaté transfery řadí i převody z vlastních fondů obcí. V hodnoceném období zaúčtovaly obce do svých rozpočtů transfery ve výši **47,0 mld. Kč**, což představuje zvýšení proti pololetí předchozího roku o 9,4 mld. Kč a plnění předpokladů rozpočtu 61,4 %.

Rozhodující část tvořily transfery ze státního rozpočtu a z rozpočtů státních fondů, které činily 34,5 mld. Kč, z rozpočtů krajů obce získaly 0,7 mld. Kč a z rozpočtů regionálních rad 4,5 mld. Kč. Zbývajících 7,2 mld. Kč převedly obce do rozpočtů z vlastních účelových fondů. Objem převodů z vlastních fondů obcí byl o 1,8 mld. Kč vyšší nežli v pololetí minulého roku.

Transfery ze státního rozpočtu zahrnují dotace poskytované z kapitoly Všeobecná pokladní správa v rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu hlavního města Prahy, tzv. ostatní dotace v kapitole Všeobecná pokladní správa a dotace z ostatních kapitol státního rozpočtu.

V podobě finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a k rozpočtu hl. m Prahy nedochází v roce 2010 k žádným změnám. Jejich obsahem zůstávají příspěvek na školství, dotace na vybraná zdravotnická zařízení, příspěvek na výkon státní správy a dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím. Na rozdíl od předchozích let, kdy byly tyto dotace a příspěvky pravidelně valorizovány, pro letošní rok s ohledem na napjatou situaci ve státním rozpočtu k valorizaci nedošlo. V celkových objemech se promítají pouze vlivy vyplývající ze změny počtu obyvatel, žáků, lůžkových kapacit apod.

Zásadní úpravu v rámci finančních vztahů však představuje meziroční navýšení příspěvku na výkon státní správy pro obce a hl. město Prahu o 2,0 mld. Kč. Cílem navýšení je přispět k postupnému odstranění existujících disproporcí mezi velikostí výdajů na financování agend státní správy a příjmy na jejich krytí (v návaznosti na výsledky Analýzy

financování výkonu veřejné správy územními samosprávnými celky). Do objemu příspěvku byla pro rok 2010 zahrnuta také částka 0,3 mld. Kč, která byla v předchozím roce rozpočtována v ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ na položce „Dofinancování příspěvku na výkon státní správy pro obce.“ Tato úprava přispěje k zpřehlednění příjmů obcí v oblasti přeneseného výkonu státní správy.

Celkový objem finančních vztahů státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a finančního vztahu k rozpočtu hl.m. Prahy byl rozpočtován ve výši 11,9 mld. Kč (z toho obcím v jednotlivých krajích bylo určeno 10,8 mld. Kč a hl. m. Praze 1,1 mld. Kč). V rámci této souhrnné částky připadá na příspěvek na školství 1,5 mld. Kč, dotace na vybraná zdravotnická zařízení 0,04 mld. Kč, příspěvek na výkon státní správy 10,2 mld. Kč a dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím 0,2 mld. Kč.

V rámci finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtům obcí v úhrnech po jednotlivých krajích a k rozpočtu hl. m. Prahy přijaly obce v 1. pololetí v měsíčních splátkách celkem 6,0 mld. Kč.

Mimo finanční vztahy byly v kapitole VPS rozpočtovány další dotační tituly pro obce a hl. m. Prahu v celkové výši 1,5 mld. Kč. Největší objem tvoří prostředky zahrnuté ukazateli „Další prostředky pro územní samosprávné celky“ (1,0 mld. Kč) a v ukazateli „Výdaje vedené v informačním systému programového financování (0,3 mld. Kč). V důsledku úsporných opatření došlo v tomto ukazateli k razantnímu snížení objemu rozpočtovaných prostředků proti rozpočtu na rok 2009.

V rámci ostatních dotací z kapitoly Všeobecná pokladní správa přijaly obce a hl. m. Praha v pololetí celkem 1,2 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč činily neinvestiční dotace, jednalo se především o prostředky poskytnuté na výkon agendy sociálně právní ochrany dětí (0,5 mld. Kč) a účelové dotace spojené s přípravou a konáním voleb (0,3 mld. Kč).

Rozhodující část transferů, které vstupují do rozpočtů obcí, představují **transfery** poskytované přímo z rozpočtu jednotlivých kapitol státního rozpočtu a také ze státních fondů.

V průběhu 1. pololetí 2010 byly z rozpočtů ostatních ústředních orgánů státní správy (bez kapitoly Všeobecná pokladní správa) převedeny do rozpočtu obcí finanční prostředky v celkové výši **27,3 mld. Kč**, z toho ze státního rozpočtu 25,3 mld. Kč a ze státních fondů 2,0 mld. Kč. Prostřednictvím těchto transferů se realizují významné programy, které přispívají k rozvoji infrastruktury v obcích.

Tabulka č. 7

**Přehled o transferech a půjčkách přijatých obcemi a DSO
ze státního rozpočtu a ze státních fondů v 1. pololetí 2010**

(v mil. Kč)

Kapitola	Celkem	z toho:		
		Neinvestiční	Investiční	Půjčky
Úřad vlády České republiky	8,6	8,6		
Ministerstvo obrany	0,1		0,1	
Ministerstvo práce a sociálních věcí	14 079,9	14 049,8	30,1	
Ministerstvo vnitra	38,4	38,4		
Ministerstvo životního prostředí	1 684,5	91,3	1 593,2	
Ministerstvo pro místní rozvoj	1 777,5	785,1	992,4	
Grantová agentura	1,2	1,2		
Ministerstvo průmyslu a obchodu	64,1	6,3	57,8	
Ministerstvo dopravy	102,8	102,8		
Ministerstvo zemědělství	634,3	77,2	557,1	
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	6 446,4	6 445,7	0,7	
Ministerstvo kultury	105,2	63,2	42,0	
Ministerstvo zdravotnictví	1,3	1,3		
Národní fond	366,8	24,7	342,1	
Operace státních finančních aktiv	14,4		14,4	
VPS - transfery v rámci souhrn. dotačního vztahu	5 974,8	5 974,8		
VPS - ostatní transfery	1 186,3	1 063,9	122,4	
Státní zemědělský intervenční fond	1 438,1	248,4	1 189,7	
Státní fond životního prostředí	238,0	13,5	209,6	14,9
Státní fond dopravní infrastruktury	220,3	41,5	178,8	
Státní fond rozvoje bydlení	39,2	17,3	20,9	1,0
Státní fond kinematografie	18,1		18,1	
C e l k e m	34 440,3	29 055,0	5 369,4	15,9

Obce přijaly z rozpočtu **Ministerstva práce a sociálních věcí** největší objem transferů, a to v celkové výši 14,1 mld. Kč, to znamená oproti předchozímu roku nárůst o 0,6 mld. Kč. Největší část z celkového objemu představují především transfery na příspěvek na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a transfery na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům apod. Další prostředky byly obcím uvolněny na aktivní politiku zaměstnanosti a financování společných programů EU a ČR

zaměřených na zlepšení struktury pracovních míst, snížení nezaměstnanosti apod. Investiční prostředky směřovaly do Programu pořízení a technická obnova majetku ve správě ústavů sociální péče a byly určeny na stavební úpravy zařízení sociální péče včetně domovů pro seniory v působnosti územních orgánů formou přístaveb, rekonstrukcí a modernizací.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo navíc příspěvkovým organizacím zřízeným obcemi přímo (bez prostřednictví rozpočtu obce) prostředky ve výši 0,8 mld. Kč, a to v rámci dotačního titulu neinvestiční nedávkové transfery podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Z kapitoly **Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy** získaly obce transfery ve výši 6,4 mld. Kč, což představuje mírný pokles oproti srovnatelnému období roku 2009. Převážná část těchto účelových prostředků zahrnuje přímé náklady na vzdělávání (pro hl.m. Prahu) a dotace na soukromé školy. Obdobně jako v minulém roce byl podpořeny projekty zaměřené na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání, program sociální prevence a prevence kriminality, apod.

Obce a DSO přijaly v průběhu pololetí z kapitoly **Ministerstva pro místní rozvoj** účelové prostředky ve výši 1,8 mld. Kč. Transfery byly uvolněny na obnovu majetku postiženého živelní pohromou, na obnovu místních komunikací, na podporu regionálního rozvoje apod. Značná část prostředků byla rovněž uvolněna pro hlavní město Prahu prostřednictvím operačních programů Praha Adaptabilita (projekty v oblasti vzdělávání, zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji apod.) a Praha Konkurenceschopnost (podpora projektů v oblasti veřejné dopravy, informačních a komunikačních technologií, zlepšování životního prostředí apod.).

Objem finančních prostředků ve výši 1,7 mld. Kč obdržely obce z kapitoly **Ministerstva životního prostředí**, z toho značnou část tvořily investiční transfery realizované v rámci vodohospodářských projektů, které byly zaměřené na výstavbu a technickou obnovu kanalizací, čistíček odpadních vod, revitalizaci vodních nádrží a rovněž obnovu ekologické stability krajiny. Další prostředky byly použity na podporu zkvalitnění

nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší apod.

Finanční prostředky, které obce přijaly z kapitoly **Ministerstva zemědělství**, činily 0,6 mld. Kč a představovaly tak mírný nárůst oproti srovnatelnému období předchozího roku. Převážná část transferů směřovala do oblasti investic na výstavbu a technickou obnovu vodovodů a úpraven vod, čistíren a kanalizací. Neinvestiční přijaté prostředky byly určeny pro obce na hospodaření v lesích a na obnovu lesních porostů.

Ze **Státního zemědělského intervenčního fondu** získaly obce transfery v celkovém objemu 1,4 mld. Kč. V rámci společných programů EU a ČR směřovaly prostředky především do obnovy a rozvoje vesnic, do občanského vybavení a služeb v obcích např. v oblasti školství, zdravotnictví, základní obchodní infrastruktury a sportovních aktivit. V rámci ochrany rozvoje kulturního dědictví venkova byly podpořeny stavební obnovy památkových budov apod. V oblasti lesnictví byly realizovány akce týkající se lesnické infrastruktury a nákupu lesnické techniky.

Ze **Státního fondu životního prostředí** přijaly obce 0,2 mld. Kč. Největší část prostředků směřovala obdobně jako v předcházejících letech k ochraně vod a ovzduší, především se jednalo o realizaci opatření k ochraně zdrojů pitné vody, rozšíření obecních čistíren odpadních vod, rozšíření kanalizačních systémů, výstavbu veřejných částí přípojek apod. Rovněž byla podpořena opatření k ochraně přírody ve volné krajině a chráněných územích.

Účelové prostředky ve výši 0,2 mld. Kč získaly obce ze **Státního fondu dopravní infrastruktury** na výstavbu a obnovu silniční sítě statutárních měst, další prostředky byly určeny na financování dopravní infrastruktury v příslušných oblastech.

Celkové výdaje obcí ve sledovaném období dosáhly **124,7 mld. Kč**, což představuje 45,0 % úrovně předpokládané rozpočtem a meziroční zvýšení o 8,1 mld. Kč.

Běžné výdaje činily **94,5 mld. Kč**, což znamená zvýšení oproti pololetí předchozího roku o 5,1 mld. Kč.

Největší položku běžných výdajů tvoří náklady na nákup vody, paliv, energie, služeb a ostatní nákupy. V hodnoceném období dosáhly 23,7 mld. Kč, což znamená meziroční nárůst o 1,8 mld. Kč. Výdaje na neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím činily 15,9 mld. Kč a proti pololetí předchozího roku byly vyšší o 0,5 mld. Kč.

Tabulka č. 8

Výdaje obcí a DSO k 30. červnu v letech 2008 - 2010

(v mil. Kč)

	2008	2009	2010	Index	
				<u>2009</u> <u>2008</u>	<u>2010</u> <u>2009</u>
I. Běžné výdaje	87 144,3	89 401,4	94 526,2	102,6	105,7
z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	10 278,1	10 675,9	11 744,7	103,9	110,0
Nákup materiálu	1 749,7	1 830,6	1 821,6	104,6	99,5
Nákup vody, paliv, energ., služeb a ost. nákupy	20 476,4	21 910,7	23 690,3	107,0	108,1
Výdaje na dopravní obslužnost	992,2	1 011,5	2 069,3	101,9	204,6
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	7 575,0	7 892,7	7 554,5	104,2	95,7
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	4 767,3	5 288,7	5 281,5	110,9	99,9
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	14 959,8	15 381,9	15 882,5	102,8	103,3
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	12 737,9	12 620,1	13 358,9	99,1	105,9
z toho: sociální dávky	12 507,6	12 350,1	13 014,7	98,7	105,4
II. Kapitálové výdaje	24 034,4	27 187,5	30 157,8	113,1	110,9
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	18 984,6	22 822,9	26 534,3	120,2	116,3
Nákup akcií a majetkových podílů	400,5	269,6	385,1	67,3	142,8
Investiční transfery podnikatel. subjektům	3 187,4	2 739,4	875,6	85,9	32,0
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	130,9	124,9	194,6	95,4	155,8
Investiční transfery příspěvk. organizacím	679,8	499,8	663,1	73,5	132,7
Výdaje celkem	111 178,7	116 588,9	124 684,0	104,9	106,9

Objem neinvestičních transferů obyvatelstvu dosáhl 13,4 mld. Kč, což znamená meziroční navýšení o 0,7 mld. Kč. Jedná se především o sociální dávky, které byly poskytnuty ve výši 13,0 mld. Kč (zejména příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi). Na platy a ostatní platby za provedenou práci včetně povinného pojištění placeného zaměstnavatelem obce vynaložily 15,5 mld. Kč (tj. o 1,4 mld. Kč více oproti pololetí minulého roku). Značné objemy prostředků směřovaly rovněž na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům (7,6 mld. Kč) a neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím (5,3 mld. Kč).

V rámci běžných výdajů významně vzrostly výdaje obcí na zajištění dopravní územní obslužnosti. Zatímco v 1. pololetí loňského roku činily 1,0 mld. Kč, v tomto pololetí byly zhruba dvojnásobně vyšší (2,1 mld. Kč).

Kapitálové výdaje obcí činily 30,2 mld. Kč, což znamená meziroční zvýšení o 3,0 mld. Kč. Výdaje na objemově nejvýznamnější položce, tj. investiční nákupy a související výdaje, byly zaúčtovány ve výši 26,5 mld. Kč a byly tak o 3,7 mld. Kč vyšší oproti pololetí minulého roku. Meziročně vzrostly také výdaje na položkách: nákup akcií a majetkových podílů, investiční transfery neziskovým a podobným organizacím a investiční transfery příspěvkovým organizacím.

Snížení výdajů bylo zaznamenáno u druhé objemově nejvýznamnější položky, kterou jsou investiční transfery podnikatelským subjektům. Jednalo se přitom o poměrně významný pokles, neboť tyto výdaje se snížily na třetinu úrovně dosažené v pololetí minulého roku (ze 2,7 mld. Kč na 0,9 mld. Kč). Pokračuje tak tendence postupného poklesu výdajů na této položce (v pololetí 2007 činily tyto výdaje 4,1 mld. Kč).

4. Příjmy a výdaje regionálních rad regionů soudržnosti

Regionální rady regionů soudržnosti tvoří součást územních rozpočtů od poloviny roku 2006, kdy byly ustaveny na základě novely zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Působí jako řídicí orgány regionálních operačních programů, jejichž prostřednictvím jsou čerpány finanční prostředky na projekty spolufinancované ze strukturálních fondů Evropské unie.

Příjmy regionálních rad jsou v rozpočtu pro letošní rok předpokládány v celkové výši 15,4 mld. Kč, z toho ze státního rozpočtu 15,0 mld. Kč (z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, které je zprostředkovatelem finančních toků z rozpočtu EU) a z rozpočtů jednotlivých krajů 0,4 mld. Kč. Výdaje regionálních rad jsou v rozpočtu předpokládány ve shodné výši jako příjmy.

V průběhu pololetí **regionální rady přijaly** do svých rozpočtů **13,6 mld. Kč.**, tj. více než dvojnásobně více nežli ve srovnatelném období předchozího roku. Tato částka zároveň představuje zhruba 90 % částky předpokládané rozpočtem pro celý rok. Transfery ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj činily 13,5 mld. Kč, kraje poskytly ze svých rozpočtů 0,1 mld. Kč

Příjmy a výdaje regionálních rad regionů soudržnosti

(v mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost k 30.6.2009	rozpočet 2010		Skutečnost k 30.6.2010	% plnění rozpočtu
		schválený	po změnách		
1	2	3	4	5	6
Nedaňové příjmy	22,6			34,5	
z toho: příjmy z úroků	21,4			10,7	
Kapitálové příjmy	0,1	-	-	-	-
Přijaté transfery (po konsolidaci)	5 749,6	3 330,1	15 354,7	13 609,7	88,6
z toho:					
- ze státního rozpočtu	5 634,2		14 954,7	13 504,6	90,3
- z rozpočtu krajů	115,4	400,0	400,00	105,1	26,3
Příjmy celkem (po konsolidaci)	5 772,3	3 330,1	15 354,7	13 644,2	88,9
Běžné výdaje (po konsolidaci)	307,1	200,0	828,8	545,6	65,8
Kapitálové výdaje (po konsolidaci)	3 693,7	3 130,1	14 525,9	10 383,1	71,5
Výdaje celkem (po konsolidaci)	4 008,8	3 330,1	15 354,7	10 928,7	71,2
Saldo příjmů a výdajů (po konsolidaci)	1 771,5	0,0	0,0	2 715,5	

Celkové výdaje regionálních rad činily **10,9 mld. Kč**, oproti pololetí minulého roku byly vyšší o 6,9 mld. Kč. Stejně jako v předchozím roce představují rozhodující část výdajů kapitálové výdaje, které činily 10,4 mld. Kč. Největší objem kapitálových výdajů směřoval do rozpočtů obcí (4,6 mld. Kč), rozpočtů krajů (4,2 mld. Kč) a podnikatelským subjektům (1,1 mld. Kč). Běžné výdaje činily 0,5 mld. Kč a ve srovnání s pololetím předchozího roku se zvýšily o 0,2 mld. Kč.

Hospodaření regionálních rad v 1. pololetí skončilo **přebytkem ve výši 2,7 mld. Kč** (v pololetí předchozího roku činil přebytek 1,8 mld. Kč).

Hlavní město Praha, které vykonává činnost řídicího orgánu operačních programů pro region soudržnosti Praha spolufinancovaných z prostředků EU přijalo ze státního rozpočtu (z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj) na realizaci OP Adaptabilita 0,5 mld. Kč a OP Konkurenceschopnost 1,0 mld. Kč.